

Icitabu ca Danieli — Inamba Mirongo Yone

Kufunua Misingi Iliyopotea: Kweli za Kinabii za William Miller na Siku za Mwisho za Uadventista

Jeff Pippenger

2024-01-08

Aduventihāme irundy ñemoñare pukukue jave, oñeñomi William Miller rembiapokue añetegua ypykue. Umi añetegua ypykue jevy ñemyatyrō oñemboheko hañua ojehechauka iñeke mokōihāpe, ha peteĩ ha jey jehecha hañua Biblia ha Marangatu Ñe'ẽme peteĩ tembiapo ramo Tupã ára pahápegua tavayguakuéra ojejapo va'erã. Miller kepe he'i mba'eicha pe kuimba'e yvyky oipe'áva yvytĩnguéra omyatyrō jey vove umi itahepyete, umíva omimbipata kuarahýgui pa aryve hañuáicha.

Mafelelo a Miller ma a siketwe e ku lemoga mibuso ye mmedi ya tshotlego, ya bohedene yeo e latelwago ke bopapa; gomme bohlatse bja moapostola Paulo kgaolong ya bobedi ya Bathesalonika bo file Miller setheo sa mafelelo a gagwe. Moo Paulo o bontšha gore Roma ya bohedene e be e thibetše bopapa go rotoga maatleng, go fihlela ge Roma ya bohedene e tlošitšwe. Go 2 Bathesalonika, Paulo gape o file setheo sa mafelelo a Future for America, ge Paulo a hlalosa gore “motho wa sebe” yo a lego kgaolong yeo o emetšwe gape bjalo ka kgoši yeo e iphagamišago, go Daniele kgaolo ya lesome le tee, temana ya masometharo-tshela.

Ni kwa muhimu kuona kwamba ongezeko la maarifa katika mwendo wa malaika wa kwanza na wa tatu lilihusianishwa moja kwa moja na ushuhuda wa Paulo katika sura ya pili ya Wathesalonike. Wakati wa mwisho katika mwaka 1798, na pia katika mwaka 1989, kitabu cha Danieli kilifunuliwa, na hivyo kuanzisha mchakato wa majaribio wa hatua tatu. Mchakato wa majaribio daima huzaa makundi mawili ya waabudu katika historia ambamo kitabu cha Danieli kinafunuliwa. Ni kwa muhimu kuona maandishi ya Paulo yakihusiana na ongezeko la maarifa wakati wa mwisho, kwa maana ni katika sura hiyo hiyo ambapo Paulo anaonya kwamba wale wasioipokea “upendo wa kweli” watapokea upotovu wenye nguvu kutoka kwa Mungu. Upotovu huo wenye nguvu ndio unaowajia waovu katika Danieli sura ya kumi na mbili, wanaolikataa ongezeko la maarifa. Katika historia zote mbili upotovu huo wenye nguvu unahusu kwa namna ya moja kwa moja zaidi Waadventista.

“Yule aene a fa kaba, yule a kala miksin ya bantu nyonso, alobi mpo na baoyo bazwaki pole monene ete: ‘Bazali konyokwama te mpe kokamwa te mpo na ezalela na bango ya bomorali mpe ya molimo.’ Iyo, baponi banzela na bango moko, mpe milimo na bango esepeli na makambo na bango ya nkele. Ngai mpe nakopona bokosi na bango, mpe nakoyeisa makambo oyo bazali kobanga likoló na bango; mpo ete tango nabengaki, moto moko te ayanolaki; tango nalobaki, bayokaki te: kasi basalaki mabe liboso ya miso na Ngai, mpe baponaki oyo nasepelaki na yango te.’ ‘Nzambe akotindela bango bokosi ya nguya, mpo ete bandima lokuta,’ mpo ete bayambaki te bolingo ya solo, mpo babikisama,’ ‘kasi basepelaki na bozangi bosembo.’ Yisaya 66:3, 4; 2 Batesaloniki 2:11, 10, 12.

“Imūruti wa igūrũ agũũria ati: ‘Nĩ kĩrĩa kĩa kũheenĩa meciĩria gũkĩra ũhũthĩ ũcio, gũtiĩa kwĩhoya atĩ nĩũrĩ gũthĩka igūrũ rĩa mĩsingĩ ũrĩa mwagĩrĩre, na atĩ Ngai nĩekĩrĩra wĩra waku, na hĩndĩ ya ma nĩũrĩ gũtũma maũndũ maingĩ kũringana na mĩtugo ya thĩ, na nĩũrĩ gũtĩĩra Jehova? Ai, nĩ ũheenania mũnene, nĩ kĩndũ gĩa gũkaanĩrĩria maũndũ ma meciĩria, kĩrĩa gĩkuua ngoro cia andũ rĩrĩa arĩa maamanyĩre ma ataarĩ ma guo ũhoro wa ma, mahotanĩria mũhianano wa ũtukũfu na roho hamwe na hinya wake; rĩrĩa mekĩhoya atĩ marĩ atonga na nĩmekũrĩte indo, na matirĩ na kĩndũ gĩa gũkena, no hĩndĩ ya ma marĩ na ũhĩku wa kĩrĩa gĩothe.’”

“Xwedê li hember xizmetkarên xwe yên dilsoz, ku cilên xwe bêlek û paqij diparêzin, neguheriye. Lê gelek kes bang dikin, ‘Aştî û ewlehî,’ di dema ku wêrankirina ji nişkê ve li ser wan tê. Heke tobekirina temam tune be, heke mirov bi îtîrafkirinê dilên xwe nizm nekin û rastiye wek ku di Îsa de ye qebûl nekin, ew qetê nikarin bikevin asîmanê. Gava ku paqijkirin di nav rêzên me de pêk were, em ê êdî di rehetiyê de nemînin, bi wî ku dewlemend in û mal û milkê wan zêde bûye, û bi tişteki muhtaç nînin, xwe pesn nedin.”

“Ni nde ashobora kuvugana ukuri ati: ‘Zahabu yacu yacishijwe mu muriro; imyambaro yacu nta kizinga cy’isi kiyiraho’”? Nabonye Umwigisha wacu yerekana imyambaro y’ibyo bita gukiranuka. Amaze kuyikuraho, ahishura umwanda wari munsu yayo. Hanyuma arambwira ati: ‘Ntubona uko bahishiriyeho umwanda wabo n’ububore bw’imico yabo mu buryo bwo kwiyerurutsa? ‘Ni iki gitumye umurwa wizerwa uhinduka indaya!’ Inzu ya Data yahinduwe inzu y’ubucuruzi, ahantu aho kubaho kw’Imana n’ubwiza bwayo byavuye! Ni cyo gituma habaho intege nke, kandi imbaraga zikabura.’ ” Testimonies, volume 8, 249, 250.

Adventismu ăli “mji mwaminifu” wakati ilipotangaza Kilio cha Usiku wa Manane mwaka wa 1844. Kufikia mwaka wa 1863, ilianza mchakato wa kuyakataa “misingi” iliyowekwa kwa njia ya huduma ya William Miller. Walipoanza kuyaweka kando kweli za msingi, na hivyo kuzifunika kwa vito na sarafu bandia, walikuwa wakijenga msingi mpya. Wale walioanza, waliotekeleza, na wanaoendelea na kazi hiyo, wanawakilishwa katika maandishi ya Roho ya Unabii kuwa ni “wale waliokuwa na nuru kuu.”

Ba “mwangaza mkuu” ambao wakati mmoja walikuwa nao uliwakilishwa katika ndoto ya Miller kuwa ni vito vilivyokuwa ndani ya kisanduku, ambavyo Miller aliviweka juu ya meza katikati ya chumba chake, navyo viling’aa zaidi kuliko “jua.” Katika kifungu ambacho kimenukuliwa hivi punde, Dada White anawatambulisha “wale ambao wamekuwa na mwangaza mkuu,” lakini ambao “wamechagua njia zao wenyewe.”

Baápona silele eza e 1863. Mwámba ámba nti ci “cikóma ca kulembeka no, cínopó kumeso a bantu papo baume abo báakáyi kuziwa bukomo, básobya mùlumo wa buleke bwa bulesi ne moyo ne bulémo bwáko; papo básakanya nti báli bakaji, báyóndele ne bintu, ne taba na cilema nansha cimo, elo mu bushuwa báli na cilema ca bintu byonse.”

Iye akatambulisha hali ya Laodikia, ambayo yeye na mumewe walitambua kuwa ilitokea mwaka wa 1856. Ndipo walipojaribiwa kwa muda wa miaka saba, lakini wakaanguka katika jaribu hilo mwaka wa 1863, na wakaanza kujenga msingi wa uongo unaoleta ile upotovu mkuu wa ujumbe wa onyo wa Paulo katika Wathesalonike. Onyo la Paulo katika Wathesalonike ni nanga kwa mwamko huo mwanzoni na mwishoni mwa Uadventista, na linapatana kikamilifu na ndoto ya Miller,

ambayo inahusu mwanzo na mwisho wa Uadventista pia. Ndoto yake hutambulisha kwamba wakati kazi ya kurejesha vito vya asili vya kweli itakapokamilishwa, kweli hizo zitaangaza mara kumi zaidi kuliko zilivyoangaza hapo kwanza katika Kilio cha Usiku wa Manane mwanzoni mwa Uadventista. Imekuwaje basi kwamba ufahamu wa Miller unaangaza kwa mwanga mkuu zaidi sasa kuliko ulivyokuwa wakati alipoitambua kweli hiyo kwa mara ya kwanza?

Habhakuki sura ya pili ya charti mbili takatifu zinaonyesha kweli kadhaa. Kweli hizo ziliwakilishwa katika ndoto ya Miller kama vito ambavyo hatimaye vingerudishwa katika siku za mwisho, mara tu kabla ya Kilio cha Usiku wa Manane. Vito vya bandia vinavyochukuliwa kutoka dirishani katika ndoto ya Miller vinawakilisha mafundisho ya uongo yaliyoletewa Uadventista ili kuunda msingi wa uongo, na pia kuuficha msingi wa kweli; lakini vilevile vinawakilisha wale wanaokataa kuachilia mafundisho ya uongo yanayounda msingi huo wa uongo. “The daily” ilikuwa nanga ya mfumo wa kweli wa William Miller ulioweka msingi wa awali, na katika siku za mwisho “the daily” haiashirii tu upagani, kama Miller alivyoitambua kwa usahihi, bali pia ni ishara ya uasi uliozalisha msingi wa uongo.

Biblia, Roho ya Unabii, na historia vyote hushuhudia kwamba kilio cha saa ya hukumu cha mwaka 1798 hadi 1844 kilikuwa ni utangazaji wa ujumbe uliogunduliwa na kuwasilishwa na William Miller. Hii ndiyo sababu vuguvugu hilo huitwa vuguvugu la Millerite. Kwa mantiki, kulikataa vuguvugu hilo ni kuikataa nuru iliyotolewa mwaka 1798, ambayo Danieli aliitambulisha kuwa ni kuongezeka kwa maarifa.

Isaya yavuze ibya basinzi b'i Efurayimu, kandi agaragaza ko abo basinzi ari abagabo b'abakobanyi bategeka abantu b'i Yerusalemu. Isaya agaragaza ko batasinze divayi isanzwe, ahubwo basinze divayi y'umwuka. Divayi y'umwuka muri Bibiliya iba ari inyigisho y'ukuri cyangwa inyigisho y'ikinyoma, bitewe n'aho ijambo rikoreshe. Abasinzi b'i Efurayimu basinze inyigisho y'ikinyoma, ari yo divayi ya Babuloni, nk'uko igereranywa n'indaya y'i Tiro mu gice cya cumi na karindwi cy'Ibyahishuwe, kandi na Belushazari mu ijoro rye rya nyuma ryo kwinezeza.

Yesaya agatahuura emigaire y'obusinzi obw'omwoyo obugwa ku bantu ab'okusoomooza abafuuga abantu ba Yersaalemi.

Mikikalani, mbe mushimbe; lila ni mulile: badi batami, lelo ke ku vino; badi bakankama, lelo ke ku kinyo kyakolwa kya makasi. Pantu Yehova amisopela pa beno moyo wa tulo twakushika, kabiji wafwika meso enu: bapolofita ne batangi benu, bamoni, wibafwikila. Kabiji kimwesho kya byonse kyapene kuli beno pamo ne mashi a buku bufungidwe, abo bapela ku muntu waishiba kusoma, kwamba mba, Soma kino, nkukumbwa; kabiji waamba mba, Nkeyafwainwa; pantu kyafungidwa: kabiji buku bupelwa ku muntu wabula kwishiba kusoma, kwamba mba, Soma kino, nkukumbwa: kabiji waamba mba, Amiwa nshishiwa kusoma. Pantu Aseba waamba mba, Pakuti aba bantu bepalamina kuli amiwa ne kanwa kabo, kabiji bampana lukumo ne milomo yabo, lelo bafumyapo mutima wabo kule ne amiwa, kabiji moyo wabo wa kunjina kuli amiwa wafundishiwa ku byiyukilo bya bantu: Onkao mambo, monai, nkatwajijila gukora mulimo wa kushangaza mukachi ka aba bantu, ee, mulimo wa kushangaza ne kyakumwenako: pantu amano a bandume babo bamanomano akaloba, kabiji kwitabila kwa bandume babo ba mano kukafisama. Mabe kuli abo bashakashaka kufisa bya panshi malango

abo kufuma kuli Yehova, kabiji milimo yabo ili mu mfifi, kabiji baamba mba, Ng’anyi utumona? kabiji ng’anyi utwishiwa? Bulelale, kupilibula kwenu bintu panshi ne peulu kukamonekwa pamo ne bulongo bwa mubumbi: pantu busa mulimo ungambila iye wawubumba mba, Wena tawambumbile? nansha cintu kyabumbiwa kyambila iye wakichibumba mba, Wena wabula kwishiba? Isaia 29:9–16.

Sister White akhuna aya malemba ini pano ndipo afumiskako kuti:

“Ekambo lyonsi lya chi likasulishiwa. Kuli avo vehela kutekulula mitima yavo kumeso ka Kalunga, ne vehela kutambuluka mu bulungami. Vafisa vifulo vyavo vya vene, ne vatwama mu kuungana pamwe na malaika wa kuwile, udi utonda no kupanga mashimi. Mukaidi udi ubika mpepo yandi kuli vantu avo engi kusungila mu kubepa avo vali hafu mu mudima. Vamwe vali kupwa kuhingunyiwa na mudima udi kutwala, ne vali kubika ku luseke bukolela bwa kweli bua mashimi. Dituku didi dyatangijiwe na upolofeto didi dya fika. Yesu Kilisto kena kuumvwijiwa. Yesu Kilisto kuli vo i nsimo ya bufi. Mu mpita eyi ya masalelu a ntanda, bengi benza nge bantu bakolwa. ‘Imanenu beno vene, ne kemenu; lilenu, ne dila; bakolwa, kadi kaena na vaini; batataka, kadi kaena na maluvu akole. Pamba te Mukalenge udi umwongela pambidi penu mpepo ya tulo tunene, ne udi uvalela meso enu. Bapolofeto ne bakokeshi benu, bamonavi, yeye udi ubafwika.’ Bukolwa bwa ku mpepo buli pambidi pa bengi aba biela ngendu ne nvo badi bantu badi ne bua kutumbishiwa. Ditabuja dyavo dya difelo didi dya ndenge mmo didi dyakudilangana mu Mukanda ewu. Mu bukokeshi bwaya, kabeena ne bua kutambuluka bulungame. Bapanga njila shikama mu mwenenu wa bienzedi byavo. Umo ne mukwabo, batataka batangila eku ne eku. Mukalenge udi ubatangila ne luse lunene. Njila wa kweli kabeena bawumanye to. Badi bapangi ba mayele a dibanza, ne avo badi ne bua kukwasha ne badi ne bua kukwasha, chifukwa cha dimona dia ku mpepo dia kubala, bo bene badi babepibwe, ne badi bakolesha mudimu mubi.”

“Bitu biabiluk bia bilumbu bia nsuka ebi bikadi pabua kumoneka patoke. Padi bimuma ebi bia dipingana dia mushipiditu bimueneka ne mudiabio bulelalelu,—mijingilu ya musokoko ya bipupu bia bubi,—aba bônsò bakadi benze muabiabio nebikale bu bantu balekele meji abo.”

“Nĩkĩ Mwathani oiga atĩrĩ, Tondũ andũ aya nĩmũnjegera na kanua kũu, na nĩmũnjitĩĩa na mĩromo yao, no meharĩirie ngoro ciao na nĩ nginya kũraya; na guoya wao kũrĩ nĩ nĩkũrutwo na marĩria ma andũ; nĩ ũndũ ũcio, rora, ndĩthĩgĩra gwĩka wĩra wa kũgeganĩa gatagatĩ ka andũ aya, ee, wĩra wa kũgeganĩa na wa gũthingatira; nĩgũkorwo ũũgĩ wa arĩa ao atari akeni nĩũgathira, na ũmenyeri wa arĩa ao atari na kĩhooito nĩũgacookio thĩinĩ. Īrimũ nĩ cia arĩa marĩra kũhitha wega wĩra wao mũndũ wa mĩario yao kuuma kũrĩ Mwathani, na wĩra wao ũrĩ nduma-inĩ, nao moiga atĩrĩ, nũũ ũtũreona? na nũũ ũtũmenya? Ti kũmenyeka atĩ kũgarũra kwanyu ibintu mũgĩtũma igũrũ rĩtuĩke thĩ nĩgũtariĩka ta ithũri rĩa mũumbi? Nĩ atĩ kĩrĩa kĩrĩkũrwo gĩgaacookerera ũrĩa wakĩrĩre atĩrĩ, Ndandumbire? kana kĩrĩa kĩaumbĩtwo gĩgaacookerera ũrĩa wakĩaumbire atĩrĩ, We ndaarĩ na ũmenyi?”

“Anĩ ndĩonagio ati kũrĩ ũhoro witũ wa kũgeria nĩ twarĩ na tũrĩgũrĩrĩa mūtugo ũyũ mũno wa maũndũ. Andũ arĩa maatũmĩte ũtheri mũnene na mĩgĩkũyũ ya kĩheeo ya mageganĩa nĩ makwete rĩu ciugo cia atongoria arĩa meciiria atĩ nĩ arĩa marĩ na ũũgĩ, arĩa Jehova aheanĩte wega mũnene na akamahoya, no arĩa mehurutĩte moimire moko-inĩ ma Ngai na meyũmĩrĩte

mītwarano-inĩ ya mūrĩithi. Thiĩ ĩgũikio maĩ na marongo ma maheeni marĩa maikarĩte ta ma ma. Mūtwe umwe wa andũ, ũkũnyĩfira maheeni macio, nĩũkũruta wĩra thiĩnĩ wa mītwe ingĩ ya andũ, arĩa matigĩte mehurufĩra ũira mũthaka wa wendede wa Ngai ukĩa maheeni. Andũ aya nĩmakũheenio nĩ araika a gua, hingo ĩrĩa mangĩrĩre kwĩhagarara ta arindi a wendo marĩa marutaga ũgwati nĩ ũndũ wa ngoro cia andũ, ta arĩa magwĩka mũhĩrĩga wa kũheana mbarĩ. Nĩmaiguithĩte ithagũ rĩa mbaara yao, na maikarĩra-roho marĩa mahũthia andũ. Mahooyagia ũrĩa wa Ngai na magatiga marũrĩrio na mĩhũhũ ye, na kũmenyerera marĩ gũkũrũ kwa Satani, makĩgua roho cia kũhũthia andũ na marutwo ma mahĩndĩ ma ngoma.”

“Bukú bakimba bwa mu moyo ubu buli ku bantu abo batali bakwete kuba batenga-ngana nga bantu bali mu buyibi bwa byakunywa bya maka. Bubi n’obutali bwa bulongosoke, obulyalya, obukodyo, n’emikolo gy’obutali bwenkanya bijula ensi, nga bwe kiri mu kuyigiriza kw’omukulembeze eyajeema mu nkiko ez’omu ggulu.

“Mbiri izabwerezedwanso. Ndingathe kufotokoza mwatsatanetsatane zimene zidzachitika m’tsogolo lapafupi, koma nthawi yake sinali idakwana. Maonekedwe a akufa adzaonekera, kudzera mu chipangizo chachinyengo cha Satana, ndipo ambiri adzaphatikizana ndi iye amene akonda ndi kuchita bodza. Ndikuchenjeza anthu athu kuti pakati pathu pomwe pali ena amene adzapatuka pa chikhulupiro, nadzamvera mizimu yonyenga ndi ziphunzitso za ziwanda, ndipo chifukwa cha iwo choonadi chidzayankhulidwa zoipa.” Battle Creek Letters, 123–125.

Abaneneri bose, harimwo Yesaya na Mushiki wa White, barerekana imisi y’iherezo. Muri iyo misi abayobozi b’Abadiventisime “bahagaze rwose ku ruhande rwa Satani, bumvira impwemu zizimiza n’inyigisho z’abadayimoni.” Mushiki wa White aratanga ubuhanuzi igihe avuga ati: “Igihe ubu buhendanyi bw’ubupfumu buzohishurwa ko ari ico buri vyo koko,—ibikorwa vy’ibanga vy’impwemu mbi,—ababugizemwo uruhara bazohinduka nk’abantu batakaje ubwenge bwabo.” Ubuyobozi bw’Abadiventisime buzohinduka nk’abantu batakaje ubwenge bwabo, aho mu mateka y’imisi y’iherezo igihe ububore bwabo buzohishurwa ko ari “ibikorwa vy’ibanga vy’impwemu mbi.”

Mu minsi ya nsuka, kuna kufungwamena kwa kisalu ya bantu ya kusaka, yina kele kuyala bantu na Yerusalemi. Kufungwamena yina monisamaki na ndosi ya Miller, ntangu Miller sambaka mpe na manima kielo mosi zibukaka. Yawu salamaka kaka tekila yandi kukanga meso na yandi mwa ntangu fioti, na kuvandisaka polele nsuka mpenza ya kisalu ya kutula kidimbu ya nkama mosi na makumi iya na bana-zole ya mafunda. Kuzibuka ya kielo mosi kele kumonisa nsobolo ya bileko ya kimfumu ya Nzambi, mpe na kisika yina, mouvement ya Laodikea ya anzelu ya tatu ke baluka na mouvement ya Filadelfia ya anzelu ya tatu.

Yesaya-rã da passage-bhaag-re, Efrim-ra matal-mañak-ra dusht kaam-ra ek sankshipt bibarani achhi, je mañak “bishwasta rakhwali hisaabe thia haba uchit thila.” Sei sankshipt bibarani eibhabe prakash paichhi: “Nischaya tumhara sabu katha ulata-palata kariba kumbhakara-ra maati bhali ganita haba; karana je bastu tiari hela, se ki tahaku tiari karithiba byaktinka bishayare kahiba, Se mote tiari karinathila? athaba je gathita bastu, se ki tahaku gathithiba byaktinka bishayare kahiba, Tahara kona si bujha na thila?”

Ihikapaj Miller ia “nga inal daw,” kas maysa a pammati ti pagano wenno ti pagano a Roma, ket iti kamaudiananna maysa a simbolo ni Satanas; ta ni Satanas ken ti pagano a Roma ket maiparangaranga a kas ti dragon.

“Nakio, ingawa yule joka, kimsingi, anamwakilisha Shetani, kwa maana ya pili ni ishara ya Rumi ya kipagani.” Pambano Kuu, 439.

Kuhusu watu wanaoitawala Yerusalemu katika siku za mwisho, Dada White asema: “Wengine wanazidi kujazwa na giza linalotawala, nao wanaiweka kando kweli kwa ajili ya kosa. Siku iliyoonyeshwa na unabii imefika. Yesu Kristo hafahamiki. Kwao Yesu Kristo ni hadithi ya kubuniwa.” Mwaka 1901, kiongozi mmoja wa Uadventista kutoka Ujerumani alianza kuingiza mtazamo wa uongo wa Uprotestanti ulioasi kuhusu “sadaka ya daima” katika kitabu cha Danieli. Mtazamo huo hutambulisha kwamba “sadaka ya daima” huwakilisha kazi ya Kristo katika patakatifu pake, au namna fulani ya wazo hilo. Nasema namna fulani kwa maana kumekuwapo mikazo mbalimbali iliyowekwa juu ya huo uongo katika historia iliyofuata baada ya 1901, lakini mitazamo hiyo ya uongo daima huonyesha hitimisho kwamba “sadaka ya daima” huwakilisha aina fulani ya kazi ya Kristo.

هل، یووبدن اسان یناتی هشی که هی امئه کهو رمل یم مک، ووب «هژور وومده» مک یدی هم ان رواب وهی یره هوج سه مک مهک روز، ارنئسان 1901 یل اس هل کئ تاک. هج یس هم یکه هی امئه ادی اود ینا ژور یمز یتن ئفدهی ات مال هب؛ ناتی هشی که هی امئه کهن و هج یس هم یکه هی امئه «هژور وومده» مک درک دن هس پ نای من وچ ژوب وهی 2 هل هوار ژود یکه هی یتسار یی ناک هل رمل یم مک، «هژور وومده» یم ان رواب یره هوج وهی، ناک 1930 1863 یل اس هل 26 نایوالی «تاک توهج» کهوره، هوهی ارک تهر، ووبان ئه یره د، وود یش هب، یکی نولس یوخ یناکه درکر هس مز یتن ئفدهی، ناک 1930 اته 1863 ن اوئن یوژ ئم هل کئ یتوش هل. ووب ارک تهر یتسان ب هوهی یوهی ئب، ووب یروگ.

“Eehama, ninkumona ni mukole muupenge, no kandi ningamwipula nti, inywe abamona, mulefwayapo ukukosolola icilubo conse? Imyoyo limbi ilekunkula no kwenda mu mfifi, pantu tamwafyelula injila sha ku makasa yenu. Nga muli mu myanda ya bucisumino, namwipusha na maka ayengi, pa mulandu wa myoyo yenu mwine no pa mulandu wa baliya abamulolela nga bafikilisha, lapileni kuli Lesa pa cilubo conse ico mwacita, no kulumbula ukona kwenu.”

“Tsa i sirela na yalou kaukauwa ni lomamu, ka ni ko dou sega ni vakatusa nomuni cala ena vuku ni dokadoka kei na nomuni vakadonui iko ga, dou na biu mo dou vakarau rawai ena veitemaki nei Setani. Kevaka ni sa vakaraitaka vei kemuni na Turaga na nomuni cala ka dou sega ni veivutuni se vakatusa, na nona lewa vakalou ena kauti kemuni tale ga ena vanua vata ga vakavuqa. Dou na biu mo dou cakava tale na cala e tautauvata na kena i tovo, dou na tomana tiko na dravudravua ni vuku, ka dou na vakatokai koya na ivalavala ca me yalododonu, kei na yalododonu me ivalavala ca. Na lewe vuqa ni veivakaisini era na tete ena veisiga i muri oqo era na wavoliti kemuni, ka dou na veisautaka na iliuliu, ka sega ni dou kila ni dou sa cakava oti vakakina.” Review and Herald, Tiseba 16, 1890.

Yerusalemi nattunu abandu bakoseka, be bali “mu bifo eby’okwesigibwamu,” balyeta “ekibi obutuukirivu n’obutuukirivu ekibi,” era “mazima ddala okukyusa kwammwe ebintu mu ngeri ey’okubifuula eby’enjawulo kulibalibwa ng’ebbumba ly’omubumbi; kubanga omulimu guligamba

eyagukola nti, Teyankola? oba ekintu ekyabumbibwa kirigamba eyakibumba nti, Taalina kutegeera?” Mu bujeemu obweyongera mu mirembe ena egy’Abadiventi, abo abali mu bifo eby’okwesigibwamu bakyusa abakulembeze, so nga tebakimanyi. Tebakimanyi, kubanga mu ngeri eyeyongera era etakyukakyuka baagaananga obujulirwa obw’ensobi zaabwe. Mu bujeemu obwo obweyongera “amagezi g’abagezigezi baabwe galibula, n’okutegeera kw’abakabakaba baabwe kulikwekebwa.”

Bazatahalikisa makambo, mpe bakobenga lisumu boyengebene, mpe boyengebene lisumu. Elembo ya botomboki oyo ezali mateya ya “ya mokolo na mokolo,” oyo mpo na Miller ezalaki elembo ya Satana, mpe oyo lelo Adventisme ezali koyeba lokola elembo ya Klisto. Oyo kala ezalaki ekangiseli oyo etyamaki mpo na kolendis ebongiseli ya bosaleli ya bisakweli ya William Miller, sikawa ekómi elembo ya bolangwi ya bato batyolaka oyo bazali koyangela bato ya Yelusaleme. Bilembo oyo ekangami na “ya mokolo na mokolo,” na buku ya Danyele, engengaki makasi lokola moi ntango eyebanaki na sanduku ya bibundeli ya Miller na ebandeli ya Adventisme, kasi na mikolo ya suka solo wana ezali kongenga mbala zomi koleka, mpo motango zomi ezali elembo ya komekama, mpe mpo na Yisalele ya kala komekama ya zomi ezalaki komekama ya nsuka.

Afarisayo ba mulembe gwa leero “balambise” “emirimu gya Kristo” “eri ebitongole bya Setaani,” nga boogera nti obupagaani bwe “amaanyi amatukuvu aga Katonda.”

“Abafarisayo bakoze icyaha cyo gucumura ku Mwuka Wera. Impano yabo yo kuvuga bayikoresheje mu gutuka Umucunguzi w’isi, kandi marayika wandika yanditse amagambo yabo mu bitabo byo mu ijuru. Bavuze ko ubushobozi bwera bw’Imana, bwigaragaje mu mirimo ya Kristo, bwaturukaga ku mbaraga za Satani. Ntibashoboraga guhakana imirimo Ye itangaje, cyangwa ngo bayitirire impamvu za kamere, ni cyo cyatumye bavuga bati: ‘Ni imirimo ya dayimoni.’ Mu kutizera kwabo bavuze Umwana w’Imana nk’aho ari umuntu usanzwe. Imirimo yo gukiza yakorewe imbere yabo, imirimo nta muntu wari warakoze cyangwa washoboraga gukora, yari ukugaragaza imbaraga z’Imana, nyamara bareze Kristo ko afatanyije n’ikuzimu. Banangiye imitima, bafite umwaga n’ubugugu nk’icyuma, biyemeza guhuma amaso ku bimenyetso byose, bityo bakora icyaha kitazababarirwa.” Manuscript Releases, volume 4, 360.

Տանքու ամ կշարունակենք մեր քննությունը գիտության աճի մասին, որ բացվեց առաջին հրեշտակի շարժման մեջ, հաջորդ հոդվածում: